

Deficitul de legume și fructe în Europa – o criză cu consecințe pe termen lung

Автор(и): Растителна защита
Дата: 19.04.2023 Брой: 4/2023

Agricultura în Europa devine din ce în ce mai dependentă de capriciile climatului, ceea ce afectează sistemul de aprovizionare cu alimente. Unul dintre exemplele ilustrative de la începutul anului 2023 este haosul total produs în lanțurile alimentare din Marea Britanie, unde fructele și legumele s-au transformat în mărfuri rare. Grădina Europei, care este un important furnizor de legume pentru continent, este victimă nu doar a schimbărilor climatice imprevizibile, ci și a unei politici agresive care vizează supraproducția și consumul pe tot parcursul anului. Suprafața de teren arabil din Spania care este irigată artificial a crescut în ultimele decenii, chiar dacă precipitațiile agricole au fost în scădere. Suntem martorii unor temperaturi extrem de ridicate în Peninsula

Iberică încă de la începutul anului. Seceta prelungită din partea de sud a țării a afectat și zonele care cultivă în mod tradițional pomi fructiferi, măslini și vii.

„Ceea ce am fost martori în ultimele săptămâni se va transforma foarte curând dintr-un fapt șocant în realitate, și nu doar pentru piața specifică din Anglia”, spune Elisa Oteros, profesoară de ecologie la Universitatea din Cordoba, din sudul Spaniei. Adesea presupunem că schimbările meteorologice extreme sunt temporare, dar, de fapt, acestea sunt schimbări climatice durabile.

„Precipitațiile și temperaturile devin din ce în ce mai imprevizibile”, explică Oteros. În loc de anotimpuri clar definite, fermierii încep să se obișnuiască cu fluctuațiile climatice, și nu doar în Spania. În general, formula climatică din ultimii ani poate fi descrisă astfel – veri excesiv de fierbinți și săptămâni calde de iarnă, urmate de îngheț, secetă și, în final, ploi torențiale și grindină. Meteorologii prognozează un climat subtropical pentru sudul Spaniei, iar alte părți ale țării se vor transforma probabil în deșerturi.

Producția agricolă din Europa Centrală și de Nord suferă, de asemenea, modificări ca urmare a schimbărilor climatice. Temperaturile ridicate și lipsa precipitațiilor în timpul verii record din 2022 au cauzat o scădere a randamentelor. În Germania, s-a recoltat cu douăsprezece procente mai puține legume, cum ar fi castraveții, ardeii și roșiile, în comparație cu 2021.

Consecințe pe termen lung

Toate acestea au un impact asupra producției agricole. Dar este interesant și faptul că „suprafața de teren arabil care este irigată artificial a crescut în ultimele decenii, chiar dacă plouă din ce în ce mai puțin”, spune Oteros. Anul trecut, cantitatea de precipitații agricole a fost cu aproximativ 26% sub media anilor 1981-2010; în februarie 2022, precipitațiile au fost cu 80% mai mici, conform serviciului meteorologic spaniol. Situația pare îngrijorătoare și în lunile rămase – în mai, precipitațiile au fost cu 65% sub normal, iar în octombrie cu 35% sub normal.

Zonele pentru cultivarea legumelor în sere și plantațiile de citrice din estul și sudul Spaniei sunt grav afectate de lipsa precipitațiilor. Dar nu doar acestea: adesea, chiar și plantele care prosperă în regiuni uscate, cum ar fi măslinii sau migdalii, au fost înlocuite cu soiuri care oferă randamente mai mari, dar care, în schimb, trebuie irigate mult mai mult. Regiunile Murcia și Almería, numite „Grădina Europei”, cultivă ardei, roșii și alte legume pentru piața europeană și internațională pe tot parcursul anului. Aceste seri uriașe din sudul Spaniei se confruntă cu problema consumului enorm de apă și electricitate.

Secetă și penurie de apă

Seceta nu mai afectează predominant teritoriul sudului Spaniei. La începutul anului, a fost declarată stare de urgență cu restricții de apă în partea de nord-est a Cataloniei, iar utilizarea apei pentru irigații a fost limitată. Unele dintre cele mai mari livezi din Spania sunt situate acolo. Ele suferă din cauza seței persistente și, în special, a perioadelor uscate și calde din lunile de iarnă, urmate din ce în ce mai des de perioade lungi de îngheț și vreme rece primăvara.

„Pomii fructiferi înfloresc prea devreme. Înghețul, vântul, grindina și ploile torențiale lezează plantațiile și randamentele scad”, spune Oteros. Anul acesta, în funcție de regiune, se vor pierde probabil în medie între 10 și 20% din recolta de fructe. În plus, climatul mai cald favorizează proliferarea în masă a muștei mediteraneene a fructelor. Pomii fructiferi și măslinii sunt din ce în ce mai afectați de boli.

Viiile suferă, de asemenea, din cauza schimbărilor climatice. Strugurii au nevoie de căldură și puține ploi pentru a se coace și a forma zaharuri, dar, în același timp, au nevoie și de frig pentru a menține nivelul de aciditate din boabe. Dacă este prea frig, strugurii nu se coc la timp, rezultând vinuri mai acide. Dacă este extrem de cald, strugurii se coc prea devreme. Ei formează prea multe zaharuri, ceea ce în timpul fermentației duce la un conținut mai ridicat de alcool. Strugurii care se coc rapid nu dezvoltă nuanțe complexe de aromă. Rezultatul sunt vinuri fără nuanțe intense și bogate.

Recoltă redusă

Chiar dacă încălzirea globală este limitată la mai puțin de două grade Celsius, așa cum prevede Acordul de la Paris, suprafețele plantate în mod tradițional cu vii vor scădea cu mai mult de jumătate. În Spania, 65% din suprafața cultivată actuală nu mai oferă condiții suficient de optime pentru producția de vinuri de calitate. Dacă temperatura medie va crește cu încă patru procente, acest lucru va duce cel mai probabil la o reducere drastică a producției de vinuri din soiul renumit Rioja.

Rioja este cea mai mare și renumită regiune viticolă din Spania, situată în partea de nord a țării. Are o Denumire de Origine Calificată (D.O.Ca) care acoperă 54.000 de hectare în jurul a trei regiuni administrative diferite (La Rioja, Navarra și provincia Álava). Este împărțită în continuare în trei zone: Rioja Alta, Rioja Oriental și Rioja Alavesa.

„Modelul agroindustrial a condus la multe schimbări sociale, inclusiv la o schimbare a modelului de consum. Acest model, bazat pe abundență, materii prime omogene și ieftine, încurajează consumul de mai multă hrană,

fără a lua în considerare soiurile locale și sezonalitatea produselor”, afirmă un raport intitulat „Agroecologia pentru răcirea planetei” al organizației de medii spaniole *Ecologistas en Acción*.